

УДК 379.85

І. О. Комарницький,
канд. культурології, доцент, декан факультету готельно-ресторанного і туристичного
бізнесу, Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ

ОЦІНКА АЛЬТЕРНАТИВ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ЄВРОБАЧЕННЯ-2017 В МІСТАХ УКРАЇНИ

I. Komarnitskyi,
PhD in Cultural Studies, associate professor, Dean of the Hotel, Restaurant and Tourism Business Faculty, Kyiv
National University of Culture and Arts, Kyiv

EUROVISION-2017 SONG CONTEST ALTERNATIVES EVALUATION IN THE CITIES OF UKRAINE

У статті здійснено огляд потенційних можливостей міст-претендентів проведення пісенного конкурсу Євробачення-2017. Зазначено, що Україна переживає тяжкі часи втрат внаслідок військових дій на сході та окупації Криму. Туристичний потік до країни постійно скорочується, що пов'язано безпосередньо з гібридною інформаційною війною, яка спотворює ситуацію і ставить під сумнів питання безпеки відпочинку. Цей захід дозволить реабілітувати репутацію країни як гостинного осередку. Метою статті стала оцінка туристичного потенціалу кожного міста в цій конкурентній боротьбі. Україна має досвід у проведенні такого рівня подій, проте в сучасних умовах це є надскладним завданням для суспільства та уряду. Тому роль соціального партнера та взяття на себе економічних зобов'язань покладена, перш за все, на бюджети та владу міст. Проведене дослідження дозволило виявити, що найбільші переваги по зазначеним критеріям має м. Київ, бо Дніпро потребує значних інвестицій у формуванні бренду міста та формуванні умов, а Одеса не спроможна буде розмістити увесь потік гостей через високий рівень завантаження засобів розміщення, продемонстрований в 2015 і 2016 рр. Тому вибір серед альтернатив припадає саме на столицю, що, крім цього, має досвід та належну інфраструктуру. В статті відмічено, що цікавим є подальше дослідження зроблених прогнозів та соціально-економічних наслідків проведення конкурсу.

The article reviews potential cities-candidates for the song contest Eurovision-2017 conduct. It indicates that Ukraine is going through hard times because of the loss of military operations in the eastern Ukraine and the occupation of the Crimea. The tourist flow into the country is steadily declining, as a direct result of the hybrid information war distorting the situation and prejudicing the security of the recreation facilities. The event will rehabilitate the country's reputation as a hospitable center. The purpose of the article is to evaluate the tourism potential of each city in this competition. Ukraine has experience in conducting events of this level, but in modern terms this is a complicated task for society and government. Therefore, the role of the social partner and taking over the economic obligations are laid primarily on government budgets and cities. The study allows to assume Kyiv to be of the biggest advantage according to these criteria, as Dnipro-city requires a significant placement of funds in shaping the brand of the city and the formation of the necessary conditions. In its turn, Odesa is not able to accommodate the entire flow of visitors because of high load accommodation, demonstrated in 2015 and 2016 So the choice among alternatives falls on the capital, which, in addition, has experience and adequate infrastructure. The article notes that a great interest has the further study of the forecast and socio-economic consequences of the competition.

*Ключові слова: Євробачення-2017, туристичний потенціал, інфраструктура міста, готелі.
Key words: Eurovision-2017, tourism potential and infrastructure of the city, hotels.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сьогодні Україна переживає важкі часи: структурна криза та тривалі військові дії формують депресивні настрої в економіці та суспільстві. Поліпшити ситуацію можливо лише за рахунок активізації туризму, зокрема по-

дієвого, що є потужним маркетинговим інструментом на полі інформаційної війни. Загалом організація і проведення культурних подій для кожного міста відіграє значну роль у приваблюванні туристів, які отримуючи позитивні враження поліпшують імідж міста та поповнюють

його бюджет. Що вже говорити про значущі явища регіонального чи світового масштабу. Адже в часи ведення військових дій на сході та окупації Криму, як ніколи, потрібно реабілітувати репутацію гостинної країни, завойовану Євробаченням-2005 і чемпіонатом з футболу Євро-2012. Тому показати безпечність відпочинку та культурні надбання завдяки Євробаченню-2017 є першочерговим завданням органів влади. З іншого боку, оцінювання туристичного потенціалу з точки зору конкурентних переваг є актуальним питанням науки і практики, що обґрунтовує мету даної статті.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження знакових подій та їх впливу на економіку в цілому та окремих галузей є об'єктом не досить популярним серед науковців. Більшість надає перевагу констатувати факти та підводити підсумки. Так, Грибик І.І., Різник О.З. оцінювали тенденції та негативні наслідки Євро-2012 [1], Тригубов О.В. — ефективність інвестування означеної події [2], Бовш Л.А. — наслідки для готельної та туристичної сфери [3], Андрощук О.А., Габараєва К.Р. — аналіз ситуації у туристичній галузі на етапі підготовки до Євро-2012 та вплив держави на ці процеси [4], Афанасьєв О.Є., Вовк С.О. — перспективи туристичної сфери після проведення конкурсу [5] тощо. Але затяжна структурна криза та тривалі військові дії на сході України та в окупованому Криму створили негативне інвестиційне та бізнес-середовище, що потребує оцінки на предмет перспектив для альтернативних міст та доцільності проведення Євробачення-2017 в сучасних умовах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведення пісенного конкурсу Євробачення-2017 в Україні сьогодні відіграє важливу роль у формуванні сприятливого дипломатичного та економічного фактора пожвавлення деяких параметрів вітчизняного середовища. Зокрема це стосується готельно-туристичної сфери, її інфраструктури та міста в цілому, а також, що найважливіше, поліпшення інвестиційного іміджу.

Проте, крім позитивного, є й негативні сторони явища, які потрібно засвоїти з уроків попередніх подій, зокрема чемпіонату з футболу Євро-2012, по якому подано оцінку науковими та бізнесовими аналітиками, а також підсумками інших країн. Перш за все, це питання матеріальних можливостей міста, що прийматиме конкурс, розміру бюджету події, коротких

строків до підготовки, окупності інвестицій та, найголовніше, організації безпеки. Україна має досвід в проведенні такого рівня подій, проте в сучасних умовах це є надскладним завданням для суспільства та уряду. Тому роль соціального партнера та взяття на себе економічних зобов'язань покладена, перш за все, на бюджет та владу міст.

Для оцінки можливостей у відборі міста-господаря Євробачення варто розглянути такі критерії: місткість та зручність площадки для проведення конкурсу; інфраструктура: наявність аеропорту, достатня кількість готельних місць; культурна програма для туристів.

Зупинимось детальніше на містах-претендентах: Києві, Дніпрі та Одесі.

Київ завжди виступав культурним, туристичним і освітнім центром. Має значний спадок історичних і архітектурних надбань, досвід проведення Євробачення-2004 та Євро-2012.

Дніпро, в свою чергу, є депресивним туристичним, хоча потужним промисловим містом (за статистичними даними — менш ніж 50 тис. туристів за 2015 рік), хоча місто можна назвати космічною столицею України і центром промислового туризму. Негативним моментом є безпосередня близькість до зони проведення АТО, а також негативні повідомлення в інформаційному просторі про ситуацію в регіоні, що загострює проблему забезпечення безпеки події.

Одеса також є культурним і туристичним осередком, який спромігся вмістити лівовою часткою переорієнтований з окупованого Криму туристичний потік.

Тобто охопити культурною програмою та розвагами кожне місто є спроможним. Щодо інших критеріїв, то негативом є фактичний стан доріг, які можна поліпшити за рахунок бюджетних коштів та приватних інвестицій на проведення заходу. Так, у першому кварталі 2016 р. м. Київ освоїло 4961259 тис. грн. інвестицій, з яких на тимчасове розміщування та харчування припадає мізерна частка — 214 тис. грн., Дніпро — 1660217 тис. грн., в тому числі в готельне господарство — 30280 (1,8% від загального обсягу), Одесу — лише 888203 тис. грн. [6]. Таким чином, матеріально технічна база туризму була інвестована найкраще в м. Дніпро. При цьому за 2014—2016 роки в Києві закрилося 18 готелів із загальним номерним фондом у 1163 одиниці, серед яких такі готелі, як "Рів'єра", "Діарсо", "Славутич", "Дюбек", "Пролісок" тощо, і не відкрілося жодного нового готелю [7].

Незважаючи на це, в усіх містах-кандидатах не виникає проблем з розміщенням, адже

Таблиця 1. Порівняння матеріально-технічної бази міст-кандидатів проведення конкурсу Євробачення-2017 станом на початок II кварталу 2016 р.

Показник	Дніпро	Київ	Одеса
Місце проведення (у дужках – місткість)	Дніпро-Арена (34 000)	Палац спорту (10 000) або Міжнародний виставковий центр (50 000)	Стадіон «Чорноморець» (34 164)
Транспортна інфраструктура	задовільна	задовільна	задовільна
Соціальна інфраструктура	задовільна	задовільна	задовільна
Кількість готелів (у дужках – номерів; місць)	59 (2600; 60000)	106 (10 319)	276 (7 000; 14700)
Середньостатистична завантаженість готелів у червні, %	20-28	35-40	80-100

Джерело: [6–8].

готелів і хостелів різних цінових категорій вистачає.

Станом на березень 2016 року, у Києві працює 106 готелів із загальним номерним фондом 10 319 одиниць (без урахування відомчих готелів, малих готелів на менш ніж 20 номерів, гуртожитків готельного типу та санаторіїв). Підсумкова середня завантаженість готелів у 2015 році склала 38%.

Підсумовуючи вищезазначене, зведемо критерії до порівняння в таблицю 1.

Зазначені в таблиці 1 показники варто розглядати через призму очікуваного потоку гостей. Так, згідно з критеріями, це критерії приміщення, де буде проведено конкурс, повинне вмещувати до 10 тисяч глядачів. Цьому критерію відповідають усі заявлені об'єкти. Крім того, поруч має функціонувати міжнародний прес-центр із можливістю роботи там не менше, ніж 1,5 тисячі журналістів. Орієнтовна кількість учасників Євробачення-2017 становить від 38 до 43. Тобто прості підсумки показують орієнтовну чисельність потенційних гостей в кількості 11543 чол. Отже, в цілому, місцями для тимчасового їх розміщення міста забезпечені, крім Одеси, яка при

показникові завантаження 80—100% матиме проблеми.

Оглянутий стан речей не повинен оминати проблем, якими живе країна останні роки, які безпосередньо пов'язані з її туристичним іміджем. Так, структурна криза дисбалансиє діяльність більшості підприємств сфери гостинності та суміжних галузей. Загрозливий стан національної безпеки, недієва монетарна політика призводять до виснаження доходів фізичних та юридичних осіб. Останні, в свою чергу, не можуть якісно розвиватися, адже змушені економити. Готелі виживають завдяки організації банкетів та наданні конференц-послуг, здачі в оренду приміщень, туристичні компанії — внутрішньому туризму тощо. Якщо весь світ сьогодні живе на принципах формування лояльності до бранда, що формується внаслідок маркетингу вражень. То вітчизняні підприємства шукають економних продуктів та стратегій "очікувань", щоб задовольнити ринок та власні амбіції та сили. Адже інвестиції в таку проблемну країну не прийдуть.

Порівнюючи досвід інших країн на проведення заходу можна констатувати, що з найменшими інвестиціями обійшлася Естонія в

Таблиця 2. Визначення можливостей /загроз та сильних/слабких сторін проведення Євробачення-2017 в м. Дніпро

Зовнішнє середовище							
МОЖЛИВОСТІ	M	Pi	M×Pi	ЗАГРОЗИ	З	Pi	З×Pi
Формування стійкої прихильності	8	0,9	7,2	Погіршення макроекономічних індикаторів	10	0,8	8,0
Посилення соціальних вражень	9	0,7	6,3	Посилення військової загрози	10	0,5	5,0
Зростання турпотoku	6	0,5	3,0	Скорочення турпотoku	7	0,8	5,6
Разом			16,5				18,6
Внутрішнє середовище							
СИЛЬНІ СТОРОНИ	C	Pi	C×Pi	СЛАБКІ СТОРОНИ	Сл	Pi	Сл×Pi
Компетентний персонал	2	0,7	1,4	Цінова політика	8	0,9	7,2
Посилення іміджу міста та регіону	6	0,9	5,4	Обмеженість бюджету на проведення маркетингових заходів	7	0,4	2,8
Місце проведення конкурсу (Дніпро-Арена)	10	0,4	4,0	Недостатня матеріально-технічна база готелів	7	0,8	5,6
				Недостатня транспортна інфраструктура	9	0,8	7,2
Разом			10,8				22,8

Таблиця 3. Матриця SWOT-аналізу

		Сильні сторони				Слабкі сторони				
		Компетентний персонал	Посилення іміджу міста та регіону	Місце проведення конкурсу (Дніпро-Арена)	Всього	Цінова політика	Обмеженість бюджету на проведення маркетингових заходів	Недостатня матеріально-технічна база готелів	Недостатня транспортна інфраструктура	Всього
Можливості	Формування стійкої прихильності	8,6	7,7	4,4	20,7	14,4	10,0	12,8	14,4	51,6
	Посилення соціальних вражень	12,6	11,7	8,4	32,7	13,5	9,1	11,9	13,5	48,0
	Зростання турпотоку	11,2	10,3	7,0	28,5	10,2	5,8	8,6	10,2	34,8
	Всього				81,9					134,4
Загрози	Погіршення макроекономічних індикаторів	9,4	13,4	12,0	36,8	15,2	10,8	13,6	15,2	54,8
	Посилення військової загрози	6,4	10,4	9,0	25,8	12,2	7,8	10,6	12,2	42,8
	Скорочення турпотоку	7,0	11,0	9,6	27,6	12,8	8,4	11,2	12,8	45,2
	Всього				90,2					142,8

2002 році — 8 мільйонів євро. Найвищі — у 2013 році в Швеції і в 2014 в Данії — близько 15 мільйонів євро. При чому оплата країн за участь, підтримка засновників і прибуток від продажу квитків може покрити приблизно 75% з витрат [9].

З такої точки зору, з найменшими витратами для бюджету країни буде Київ, що має досвід Євробачення-2005, Євро-2012 тощо. З іншого боку, такої події, що спрямувала туристичний потік у місто і регіон, потребує Дніпро. До цих пір інформаційний простір навколо нього мав негативний характер, причинами яких є близькість до зони проведення антитерористичної операції, відсутність належної транспортної інфраструктури, низький рівень туристичної інформації про можливості міста й області в цілому. Потужний промисловий потенціал цього міста спроможний прийняти конкурс такого масштабу і забезпечити його інвестиціями, які в майбутньому дадуть позитивну віддачу від туристичних продуктів.

Спробуємо оцінити доцільність означених вище пропозицій, базуючись на SWOT-аналізі таблиці 2.

Виходячи з отриманих даних побудуємо проблемну SWOT-матрицю, де на перетині рядків і стовпців проставлена сумарна експертна оцінка значущості поєднання різних факторів, отримана нами в процесі опитування (табл. 3).

Як видно з матриці, найбільший взаємний вплив мають слабкі сторони та загрози (142,8). А це значить, що ризиковано для міста приймати такий конкурс. Тому варто поступитися столиці.

Проте можливості у поєднанні зі слабкими сторонами теж мають високу сумарну оцінку (134,4), тому варто застосувати концепції формування та просування бренду міста на внутрішньому та світовому туристичних ринках.

ВИСНОВКИ

Проведена аналітична оцінка показала переваги та недоліки кожного з міст-претендентів на проведення Євробачення-2017, що дозволила оцінити їхній туристичний потенціал. Київ та Одеса мають власний сформований туристичний бренд, що приваблює внутрішніх та іноземних туристів. Дніпру ще варто над цим працювати.

У свою чергу, Одеса, яка завантажена на 80—100% в період проведення конкурсу, не здатна буде розмістити усіх гостей при заявленій кількості готельних місць.

Київ має найбільші переваги, які відображаються і в достатній місткості готелів, і в транспортній інфраструктурі, і в заявлених місцях для забезпечення події, а також досвід у такого рівня прийомах.

Це дослідження дозволяє зробити висновок, що, не зважаючи на тривале протистояння на сході країни, інформаційні війни та поганий рівень поінформованості іноземних туристів про безпеку відпочинку в Україні, оцінений потенціал досить потужний і перспективний. Тому проведення Євробачення в країні дасть можливість Україні зайняти свою нішу на світовому ринку туристичних послуг.

Подальші дослідження доцільні в ракурсі підведення підсумків та оцінки очікуваних та отриманих результатів, не лише в плані доходів від заходу, а й прирості туристичного потоку в місто та регіон, зрушенню свідомості європейського соціуму в бік лояльності до українського простору.

Література:

1. Грибик І.І., Різник О.З. Євро-2012 — позитивні тенденції та негативні наслідки / І.І. Грибик, О.З. Різник // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" "Менеджмент і підприємництво в Україні: Етапи становлення та проблеми розвитку". — Львів, 2013. — С. 290—294.

2. Тригубов О.В., Прохорова О.І. Ефективність інвестування у зв'язку з проведенням Євро-2012 в Україні // Проблеми и перспективи развития сотрудничества между странами юго-восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ [Електронний ресурс] / О.В. Тригубов, О.І. Прохорова. — Режим доступу: www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pips/2012/312.pdf

3. Бовш Л.А. Підсумки "Євро-2012" у процесі глобалізації економіки України / Л.А. Бовш // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. — 2013. — Вип. 2 (1). — С. 215—222.

4. Андрощук О.А., Габараєва К.Р. Проблеми підготовки до Євро-2012 // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. — № 8 (179). — 2012. — С. 6—9.

5. Афанасьєв О.Є., Вовк С.О. Пути развития туристического бизнеса в преддверии крупных международных спортивных соревнований: материалы XI Международной конференции. — Донецк: Издательство "ДИТБ", 2009. — С. 38—41.

6. Статистична інформація за 2016 р. Міністерство статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.https://ukrstat.org/uk/operativ/oper_new.html

7. ArtBuild Hotel Group завершила маркетингове дослідження готельного ринку Києва [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.artbuild.com.ua/ua/category_13/item_56.html

8. Пісенний конкурс Євробачення 2017 / Вікіпедія. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/.../Пісенний_конкурс_Євробачення-2017

9. В уряді озвучили вартість проведення "Євробачення" // ТСН [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://tsn.ua/ukrayina/v-](http://tsn.ua/ukrayina/v-uryadi-ozvuchili-vartist-provedennya-yevrobachennya-649100.html)

[uryadi-ozvuchili-vartist-provedennya-yevrobachennya-649100.html](http://tsn.ua/ukrayina/v-uryadi-ozvuchili-vartist-provedennya-yevrobachennya-649100.html)

References:

1. Hrybyk, I.I. and Riznyk, O.Z. (2013), "Euro-2012 is positive tendencies and negative consequences", *Visnyk Natsional'noho universytetu "L'vivs'ka politekhniky" "Menedzhment i pidpriemnytstvo v Ukraini: Etagy stanovlennia ta problemy rozvytku"*, pp. 290—294.

2. Tryhubov, O.V. and Prokhorova, O.I. (2012), "Efficiency of investing is in connection with the leadthrough of Euro-2012 in Ukraine", *Problemy y perspektyvy razvytyia sotrudnychestva mezhdu stranamy iuho-vostochnoj Evropy v ramkakh Chernomorskoho ekonomycheskoho sotrudnychestva y HUAM*, [Online], available at: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Sots_Gum/pips/2012/312.pdf (Accessed 20 august 2016).

3. Bovsh, L.A. (2013), "Results of "Euro-2012" are in the process of globalization of economy of Ukraine", *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*, vol. 2 (1), pp. 215—222.

4. Androschuk, O.A. and Habaraieva, K.R. (2012), "Problems of preparation are to Euro-2012", *Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, vol. 8(179), pp. 6—9.

5. Afanas'iev, O.Ye. and Vovk, S.O. (2009), "Ways of development of tourist business in a threshold large international sporting competitions", *Materialy XI Mezhdunarodnoj konferencii [Materials of the XI International conference]*, XI Mezhdunarodna konferencija [XI International conference], Donetsk, Ukraine, pp. 38—41.

6. Ministry of statistics of Ukraine (2016), "There is statistical information for 2016", available at: www.https://ukrstat.org/uk/operativ/oper_new.html (Accessed 20 august 2016).

7. ArtBuild Hotel Group (2016), "ArtBuild Hotel Group zavershyla marketynhove doslidzhennia hotel'noho rynku Kyieva", available at: http://www.artbuild.tsom.ua/ua/tsategory_13/item_56.html

8. Wikipedia (2016), "Pisennyj konkurs Yevrobachennia 2017", available at: https://uk.wikipedia.org/.../Pisennyj_konkurs_Yevrobachennia-2017 (Accessed 18 august 2016).

9. TSN (2016), "V uriadi ozvuchyly vartist provedennia Yevrobachennia", available at: <http://tsn.ua/ukrayina/v-uryadi-ozvuchili-vartist-provedennya-yevrobachennya-649100.html> (Accessed 19 august 2016).

Стаття надійшла до редакції 28.08.2016 р.